

Žaneta Odložilíková: Tvorba a mystifikace (Jan Novák, Jan Lukeš, T. R. Field)

Diplomová práce Žanety Odložilíkové zkoumá dílo a "kult" tří autorů, kteří v české literární tradici již zakotvili jako příklady jednoho zajímavého fenoménu české literární kultury, tj. mystifikace. Oceňuji, že směr, jímž se autorčina práce ubírá, je právě takto zřetelně a dopředu vymezen. Text práce tím získává konzistentní podobu, přestože bizarnost života i tvorby jednotlivých zkoumaných autorů by snadno mohla svádět k ulpívání na zajímavých jednotlivostech a k potlačení obecných rysů jevu mystifikace jako takové. Nerezignuje se tu ani na varianty a proměnné kterým proces konkrétní mystifikace mj. reaguje na kulturně politické souřadnice doby. Diplomová práce má tedy širší záběr a rozhodně se zde nejedná o pouhé medailony tvůrců, jejichž osobnost se pohybovala za hranicí psychického zdraví.

Odložilíková vychází z charakteristiky mystifikačních tendencí od procesu národního obrození pro postmodernu; jako teoretické východisko využívá zvl. odborné texty znalce "mašibů" Vladimíra Boreckého a při začlenění mystifikace k fenoménu hry vychází i z původně psychiatrického termínu "ludismus", vztaženého později druh herní tvořivosti.

Kapitoly věnované biografickým, tvorbě a prezentaci díla tří podivínů, majících dnes už své místo i v dějinách české literatury a kultury (edice T. R. Fielda, výbory Jana Nováka a divadelní uchopení jeho textů, krátké filmy o tvorbě Jana Lukeše....) jsou materiálově bohaté, analyzují "tvorbu" všech tří osobností z hlediska tvarového i žánrového, dobírají se obecnějších příčin, proč jejich texty vypadají právě tak a ne jinak. Přiznávám se však, že zvl. v případě Jana Nováka neznám materiál natolik, abych si byla jista, že autorka se sama do mystifikačních her nezapojila. Oceňuji, že není opomenut "druhý život" textů, lépe řečeno příčiny, které jim umožnily vstupovat do stále nových kontextů.

Domnívám se rovněž, že závěr celé diplomové práce by mohl explicitněji vyslovit, co autorku vedlo k probírání jednotlivých autorů ne podle chronologie, ale podle jejich ukotvení v české literatuře, a nosnost tohoto postupu výrazněji doložit.

Práce by také prospěla pečlivější korektura textu: např. v celé práci se tirety a pomlčky užívají nahodile, autorka píše "tématika", "MuDr.", "Falsa Václava Hanky"...

Přesto ji cením jako nadprůměrnou a hodnotím výborně – velmi dobře (podle průběhu obhajoby).

V Praze 13. 5. 2008

PhDr. Věra Brožová